

Nieuwsbrief 39 van de zwerfsteengroep oktober 2010

Op 18 oktober was het onderwerp: bijzondere mineralisatie op of van fossielen. Fossielen zijn veelal, door chemische omzetting van het oorspronkelijke materiaal, verkiezeld of omgezet in calciet. In holten of aan de buitenkant zijn hier soms fraaie kristallen van te zien.

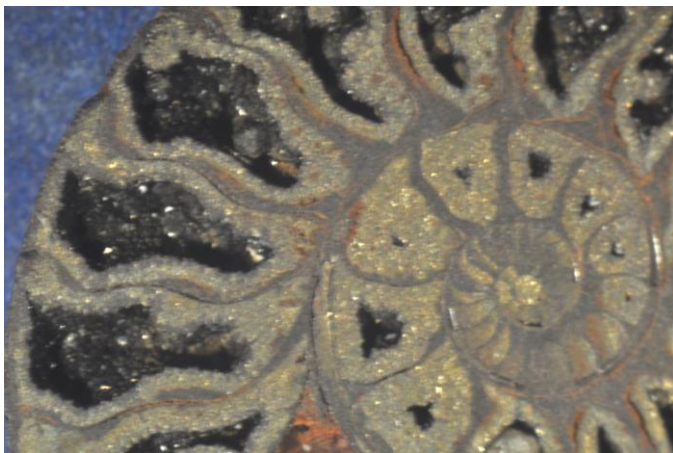
Fossielen die geheel of gedeeltelijk omgezet zijn in pyriet of markasiet komen we ook regelmatig tegen. Bijvoorbeeld gedeeltelijk gepyritiseerd hout uit Markelo. Er is heel wat geschreven hoe deze fossielen, die op kortere of langere termijn worden aangetast door de vorming van melanteriet, te bewaren.

Met name van markasiet fossielen, zoals bijvoorbeeld in de groeve de Vlijt bij Winterswijk werden verzameld, is de houdbaarheidsduur hooguit een half jaar.

Rob had aangaande het door hem aangedragen onderwerp een flink aantal, soms heel bijzondere, exemplaren bij elkaar gezocht. Te beginnen met een volledig gepyritiseerde spirifeer uit het devoon van Ohio, USA. Geen bijna onherkenbare klomp, maar zo fraai bewaard, dat elk groefje op de kleppen duidelijk zichtbaar was.

Uit Holt en Haar stamt een vondst van een wealdenkalk met een volledig gepyritiseerd viswerveltje. Uit Neuenkirchen, de kust van Normandië, de Causes in Zuid-Frankrijk, Whitby en Lyme Regis in Engeland stammen gepyritiseerde vondsten, waaronder veel ammonieten met fraaie pyrietranden en kristallen in de kamers.

Om dit laatste te showen moeten ze wel open gezaagd worden.

Pyriet in een ammonietje
mediaanaanslijping
detail opname, de beeldbreedte
is 1 cm.
tijdvak: Toarcien
vp: Le Clapier Frankrijk 2006-6
collectie: J.Dreef

Maar ook wat minder bekende mineralen komen voor, zo heeft Rob een tweetal ammonieten uit het onderkrijt, gevonden in Neuenkirchen met sfaleriet kristallen. Uit de Krim stammen enkele fossielen die geheel of gedeeltelijk van vivianiet zijn. Ook uit dit gebied komen een schelp en een gastropode die zijn opgebouwd uit rhodochrosiet. Bekender is het zilvergrijze gumbeliet dat in een dun laagje menig plantfossiel van de Piesberg overdekt.

Gumbeliet op een carbonische varen.
vp: Piesberg Dld 1998
collectie: J.Dreef

Diverse vondsten uit het oostelijk grind met fraaie kwarts kristallen en chalcedoon opvullingen. Waarvan een tweetal met oranje chalcedoon. Doorgezaagde verkieselde ordovidische sponzen met de fraaiste kleurschakeringen. Rob heeft er meerdere lades van vol. Mooi rood is een zwaar verkieselde spons van een ijzerhoudend akkertje bij Paulmy. Calcietkristallen waren er te zien in diverse grote ammonieten en nautilussen. Fraai waren ook een tweetal dubbelkleppige schelpen uit Florida met calcietkristallen. (Okeechobee County). Tot slot nog een tweetal stukjes git, een uit Holzmaden en een uit Escalles. Git is in de jura uit hout ontstaan door compressie van koolstof in water.

Literatuur:

- Praktijkgids Fossielen door Anne Schulp